

Dosarul nr. 2ra-809/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. N. Costăș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: A. Toderaș, E. Bejenaru, A. Gheorghieș)

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Valeriu Tizu, Piotr Cuptov, Irina Carauș și Andrei Carauș, reprezentați de avocatul Diana Sanduleac,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Tizu, Piotr Cuptov, Irina Carauș și Andrei Carauș împotriva Societății pe Acțiuni ”Răut” cu privire la încasarea salariului, a pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului și a cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 27 februarie 2018, Valeriu Tizu, Piotr Cuptov, Irina Carauș, Andrei Carauș, Ludmila Golban și Galina Chirsan, reprezentați de avocatul Diana Sanduleac, au depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Răut” solicitând încasarea de la pârât în beneficiul lui Valeriu Tizu a restanței salariale în mărime de 24424,88 de lei și a pierderii cauzate de neachitarea la timp a salariului în sumă de 2711,16 lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 de lei, în total suma de 29636,04 lei; încasarea de la pârât în beneficiul Liudmilei Golban a restanței salariale în mărime de 30936,55 de lei și a pierderii cauzate de neachitarea la timp a salariului în sumă de 3433,95 de lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 de lei, în total suma de 36870,50 de lei; încasarea de la pârât în beneficiul lui Piotr Cuptov a restanței salariale în mărime de 34582,25 de lei și a pierderii cauzate de neachitarea la timp a salariului în sumă de 3838,62 de lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 de lei, în total suma de 40920,87 de lei; încasarea de la pârât în beneficiul Galinei Chirsan a restanței salariale în mărime de 13662,74 de lei și a pierderii cauzate de neachitarea la timp a salariului în sumă de 1516,56 de lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2000 de lei, în total suma de 17179,30 de lei; încasarea de la pârât în beneficiul Irinei Carauș a restanței salariale în mărime de 33539,66 de lei și a pierderii cauzate de neachitarea la timp a salariului în sumă de 3722,90 de lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 de lei, în total suma de 39762,56 de lei; încasarea de la pârât în beneficiul lui Carauș Andrei a restanței salariale în mărime de 25742,69 de lei și a pierderii cauzate de neachitarea la timp a salariului în sumă de 2857,43 de lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 de lei, în total suma de 31100,12 lei.

În motivarea acțiunii, Valeriu Tizu a invocat că a fost angajat la SA „Răut” începând cu 26.01.1984 unde a activat până la sfârșitul lunii septembrie 2017. Din luna decembrie 2016 și până la momentul când a încetat să mai activeze, SA „Răut”, ca angajator, nu i-a achitat salariul, astfel formându-se o restanță la salariu în sumă de 24548,78 de lei, fapt confirmat prin contul personal eliberat de angajator. Pentru perioada 01.10.2016-31.01.2018, conform certificatului eliberat de Direcția pentru Statistică a mun. Bălți, a fost stabilită rata inflației de 11,10%. Valeriu Tizu a calculat în coraport rata inflației de 11,10% cu restanța la salariu în sumă de 24548,78 de lei și ca rezultat a obținut suma de 2724,91 lei ca pierdere cauzată de neachitarea la timp a salariului.

Ludmila Golban, în susținerea poziției sale, a invocat că este angajată la SA „Răut” începând cu 29.07.1998 și activează în funcție de șef de gardă. Din luna decembrie 2016, SA „Răut”, ca angajator, nu i-a achitat salariul, astfel, s-a format o restanță la salariu în sumă de 30936,55 de lei, fapt confirmat prin contul personal eliberat de angajator. Pentru perioada 01.10.2016-31.01.2018, conform certificatului eliberat de Direcția pentru Statistică a mun. Bălți, a fost stabilită rata inflației de 11,10%. Ludmila Golban a calculat în coraport rata inflației de 11,10% cu restanța la salariu în sumă de 30936,55 de lei și ca rezultat a obținut suma de 3433,95 de lei ca pierdere cauzată de neachitarea la timp a salariului.

Piotr Cuptov, în cererea de chemare în judecată a menționat că a fost angajat la SA „Răut” începând cu 13.09.2002 și activează în funcție de controlor la punctul de control trecere. Din luna ianuarie 2017, SA „Răut”, ca angajator, nu i-a achitat salariul, astfel s-a format o restanță la salariu în sumă de 34582,25 de lei. Conform certificatului eliberat de Direcția de Statistică reclamantul a raportat suma restantă a salariului cu rata inflației și a obținut suma de 3838,62 de lei ca pierdere cauzată de neachitarea la timp a salariului.

De asemenea, Galina Chirsan a susținut în acțiunea înaintată că este angajată la SA „Răut” din 14.07.1998, în funcție de șef birou permise. Din luna decembrie 2016, SA „Răut”, ca angajator, nu i-a achitat salariul, astfel s-a format o restanță la salariu în sumă de 13662,74 de lei. Conform certificatului eliberat de Direcția Statistică reclamanta a raportat suma restantă a salariului cu rata inflației și a obținut suma de 1516,56 de lei ca pierdere cauzată din neachitarea la timp a salariului.

Reclamanta Irina Carauș în motivarea acțiunii a invocat că este angajată la SA „Răut” din 20.07.1994 și activează în funcție de controlor la punctul de control. Din luna decembrie 2016 SA „Răut”, ca angajator, nu i-a achitat salariul, astfel s-a format o restanță la salariu în sumă de 33539,66 de lei. Conform certificatului eliberat de Direcția Statistică, reclamanta a raportat suma restantă a salariului cu rata inflației și a obținut suma de 3722,90 de lei ca pierdere cauzată de neachitarea la timp a salariului.

La fel, Andrei Carauș a relatat că este angajat la SA „Răut” din 24.12.1999 și activează în funcție de Șef serviciu pază. Din luna decembrie 2016 SA „Răut”, ca angajator, nu i-a achitat salariul, astfel s-a format o restanță la salariu în sumă de 25742,69 de lei. Conform certificatului eliberat de Direcția Statistică, reclamanta a raportat suma restantă a salariului cu rata inflației și a obținut suma de 2857,43 de lei ca pierdere cauzată de neachitarea la timp a salariului.

Reclamanții au declarat că de nenumărate ori au solicitat achitarea benevolă a salariului, însă cerințele lor au rămas nesoluționate, motiv ce i-a determinat de a se adresa în instanța de judecată cu prezenta acțiune.

În cadrul judecării cauzei, la 21 iunie 2018, Ludmila Golban și Galina Chirsan au depus cerere de renunțare la acțiune, solicitând admiterea cererii și emiterea unei încheieri de încetare a procesului în privința cerințelor din cererea de chemare în judecată înaintate de Ludmila Golban și Galina Chirsan. (f.d. 69-71)

Prin cererile de concretizare a pretențiilor din acțiune, înaintate împotriva SA „Răut” la 21 iunie 2018 și respectiv, la 27 iunie 2018, Valeriu Tizu, Piotr Cuptov, Irina Carauș și Andrei Carauș, reprezentați de avocatul Diana Sanduleac, au solicitat în final încasarea de la pârât în beneficiul lui Valeriu Tizu a restanței salariale în mărime de 17151,06 lei și a pierderii cauzate de neachitarea la timp a salariului în sumă de 2711,16 lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 de lei, în total suma de 22362,22 lei; încasarea de la pârât în beneficiul lui Piotr Cuptov a restanței salariale în mărime de 35609,95 de lei și a pierderii cauzate de neachitarea la timp a salariului în sumă de 3838,62 de lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 de lei, în total suma de 41948,57 de lei; încasarea de la pârât în beneficiul Irinei Carauș a restanței salariale în mărime de 35547,26 de lei și a pierderii cauzate de neachitarea la timp a salariului în sumă de 3722,90 de lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 de lei, în total suma de 41770,16 lei; încasarea de la pârât în beneficiul lui Carauș Andrei a restanței salariale în mărime de 35495,29 de lei și a pierderii cauzate de neachitarea la timp a salariului în sumă de 2857,43 de lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 de lei, în total suma de 40852,72 de lei. (f.d. 72, 109)

Prin încheierea din 10 iulie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a fost admisă cererea reclamanților Ludmila Golban și Galina Chirsan privind renunțul la acțiune, procesul în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ludmila Golban și Galina Chirsan împotriva SA „Răut” privind încasarea salariului, a pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului și a cheltuielilor de asistență juridică a fost încetat.

Prin hotărârea din 10 iulie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Valeriu Tizu, Piotr Cuptov, Irina Carauș și Andrei Carauș, reprezentați de avocatul Diana Sanduleac, împotriva SA „Răut” privind încasarea salariului, a pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului și a cheltuielilor de judecată: s-a încasat de la SA „Răut” în beneficiul lui Valeriu Tizu restanța la salariu în sumă de 17151,06 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 de lei; s-a încasat de la SA „Răut” în beneficiul lui Piotr Cuptov restanța la salariu în sumă de 35609,95 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 de lei; s-a încasat de la SA „Răut” în beneficiul Irinei Carauș restanța la salariu în sumă de 35547,26 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 de lei; s-a încasat de la SA „Răut” în beneficiul lui Andrei Carauș restanța la salariu în sumă de 35495,29 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 de lei; s-a încasat de la SA „Răut” taxa de stat de a cărei plată reclamanții au fost scutiți în sumă totală de 3714,10 lei; în rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost admisă cererea de apel depusă de Valeriu Tizu, Piotr Cuptov, Irina Carauș și Andrei Carauș, reprezentați de avocatul Diana Sanduleac, a fost casată parțial hotărârea din 10 iulie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central în partea ce ține de încasarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului și în această parte a fost emisă o hotărâre nouă prin care: s-a încasat de la SA „Răut” în beneficiul lui Valeriu Tizu pierderile

cauzate de neachitarea la timp a salariului în sumă de 519,65 de lei; s-a încasat de la SA „Răut” în beneficiul lui Piotr Cuptov pierderile cauzate de neachitarea la timp a salariului în sumă de 537,92 de lei; s-a încasat de la SA „Răut” în beneficiul Irinei Carauș pierderile cauzate de neachitarea la timp a salariului în sumă de 592,14 lei; s-a încasat de la SA „Răut” în beneficiul lui Andrei Carauș pierderile cauzate de neachitarea la timp a salariului în sumă de 278,34 de lei; în rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută fără modificări.

Pentru a concluziona astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță just a admis cerința reclamantilor cu privire la încasarea restanței la salariu, fapt necontestat nici de către participanții la proces. Însă, rezultând din conținutul cererii de apel, apelanții Valeriu Tizu, Piotr Cuptov, Irina Carauș și Andrei Carauș, reprezentați de avocatul Diana Sanduleac și-au exprimat dezacordul cu hotărârea instanței de fond în latura ce ține de încasarea pierderilor pentru neachitarea la timp a salariului, solicitând încasarea acestora în baza calculului extras de pe site-ul PROLEX.

În acest context, instanța de apel a relatat că pentru perioada 02.10.2016 - 31.01.2018, site-ul PROLEX a calculat pentru Valeriu Tizu suma de 3080,69 de lei cu titlu de pierderi cauzate de neachitare la timp a salariului (f.d.160), pentru Piotr Cuptov - 4169,95 de lei (f.d.158), pentru Irina Carauș - 4044,23 de lei și pentru Andrei Carauș - 3104,07 lei (f.d.155). În ședința de judecată reprezentantul intimatului SA „Răut” nu a contrazis dreptul apelanților de a solicita încasarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului, însă calculele prezentate de reprezentantul apelanților nu poate fi pus la baza încasării acestora, deoarece nu corespund realității. Mai mult, acestea nu se încadrează în prevederile art. 145 alin.(1) Codul muncii și Hotărârii Guvernului privind aprobarea Modulului de calculare și de plată a sumei de compensare a pierderii unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de achitare a acestuia nr.535 din 07.05.2003. În cadrul judecării cauzei în instanța de apel, SA „Răut” a formulat referință prin care a recunoscut pretenția apelanților privind încasarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului, prezentând un calcul în aceste sens, efectuat conform Hotărârii Guvernului nr. 535 din 07.05.2003. Astfel, suma pierderilor cauzate de neachitare la timp a salariului pentru perioada 01.10.2016 - 01.01.2018 constituie pentru Tizu Valeriu - 519,65 lei; pentru Cuptov Petru - 537,92 lei; pentru Carauș Irina - 592,14 lei și pentru Carauș Andrei -278,34 lei.

Instanța de apel a precizat că rezultând din constatările efectuate în cadrul examinării cauzei, cerința apelanților în partea ce ține de încasarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului urmează a fi admisă, cu dispunerea încasării de la SA „Răut” în beneficiul lui Valeriu Tizu suma de 519,65 de lei, în beneficiul lui Piotr Cuptov suma de 537,92 de lei, în beneficiul lui Irina Carauș suma de de 592,14 lei și în beneficiul lui Carauș Andrei suma de 278,34 de lei - cu titlu de pierderi cauzate de neachitarea la timp a salariului.

De asemenea, instanța de apel a specificat ca fiind întemeiată și solicitarea apelanților referitor la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, însă suma solicitată de către apelanții-reclamanti este disproporțională timpului și volumului de muncă investit de avocat pe cauza dată, întrucât speța nu este complicată, nu necesită anumite cheltuieli, timp și muncă suplimentară. Mai mult, prezenta cauză a fost examinată din trei ședințe de judecată (f.d.55, 112, 116), dintre care reprezentantul reclamantilor a lipsit la una din ședințele de judecată (f.d.55).

În concluzie, instanța de apel a menționat că instanța de fond corect a încasat

suma de 4000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, atribuindu-i fiecărui reclamant câte 1000 lei pentru asistența juridică.

La 01 martie 2019, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 224), Valeriu Tizu, Piotr Cuptov, Irina Carauș și Andrei Carauș, reprezentați de avocatul Diana Sanduleac, au declarat recurs împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și procedural, aprecierea probelor de către instanțele inferioare a fost arbitrară.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 18 decembrie 2018 și a expedit-o în adresa participanților la proces la 03 ianuarie 2019, drept dovadă servind scrisoarea de însoțire anexată la dosar (f.d. 202).

Completul reține că recursul declarat de către Valeriu Tizu, Piotr Cuptov, Irina Carauș și Andrei Carauș, reprezentați de avocatul Diana Sanduleac, la 01 martie 2019, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 224), este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Valeriu Tizu, Piotr Cuptov, Irina Carauș și Andrei Carauș, reprezentați de avocatul Diana Sanduleac, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valeriu Tizu, Piotr Cuptov, Irina Carauș și Andrei Carauș, reprezentați de avocatul Diana Sanduleac, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Valeriu Tizu, Piotr Cuptov, Irina Carauș și Andrei Carauș, reprezentați de avocatul Diana Sanduleac, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Valeriu Tizu, Piotr Cuptov, Irina Carauș și Andrei Carauș, reprezentați de avocatul Diana Sanduleac, împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh